

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoSr/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4317212690
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4317212690.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Marty Polyákovej a JUDr. Lenky Halmešovej v právnej veci žalobkyne: D. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom M.R. I. XXX/XX, X. zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s. r. o., Kuzmányho 29, Košice, IČO: 47 234 466, proti žalovanej: POHOTOVOSTĚ, s r. o, so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, o zrušení rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Levice č. k. 11Cs/2/2017-213 zo dňa 23. apríla 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobkyni priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zrušil Rozhodcovský rozsudok zo dňa 22.06.2017 pod sp. zn. SRSAspA 04781/15 vydaný v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri Asociácii pre arbitráž so sídlom Vansovej 2, Bratislava. O trovách rozhodol tak, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100%. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 45 ods. 3, § 46 ods. 1,2, § 73 ods. 3,8 zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1,2, § 5 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 52 ods. 1,2,3,4, § 53 ods. 1,2,4, 4písm r), § 54 ods. 1,2,5 Občianskeho zákonníka (účinného od mája 2014), § 2, § 9 ods. 1,2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch ako aj zisteným skutkovým stavom na základe čoho dospel k záveru, že žaloba žalobkyne bola podaná dôvodne. Súd prvej inštancie sa najskôr zaoberal otázkou včasnosti podania žaloby na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Poukázal na to, že žalobkyňa podala žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku na súd dňa 27.07.2017, t. j. včas, keďže žalobu podala v lehote troch mesiacov odo dňa doručenia jej rozhodcovského rozsudku t. j. v lehote troch mesiacov od 07.07.2017. Považoval za preukázané, že medzi stranami sporu vznikol spotrebiteľský vzťah na základe Zmluvy o úvere uzavretej medzi nimi dňa 18.06.2013. V ten istý deň došlo medzi nimi aj k uzatvoreniu rozhodcovskej zmluvy. Súd prvej inštancie mal za to, že z rozhodcovskej zmluvy vyplýva, že jej text vopred pripravil veriteľ a predložil ju na podpis žalobkyni, ktorá nemala reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej rozhodcovskej zmluvy ovplyvniť. V tejto súvislosti poukázal na čl. II rozhodcovskej zmluvy, podľa ktorého môžu byť spory medzi zmluvnými stranami riešené v rozhodcovskom konaní alebo v súdnom konaní z čoho by vyplývalo, že rozhodcovská zmluva možnosť riešenia sporov na všeobecnom súde spotrebiteľovi fakticky neposkytuje, pretože o forme konania rozhoduje žalovaná, čo vzhľadom na charakter sporov zo zmluvy o úvere znamená, že o forme konania rozhoduje veriteľ. Zdôraznil, že aj keď rozhodcovská zmluva pripúšťa rozhodovanie sporu pred všeobecným súdom, táto možnosť je pre spotrebiteľa iba teoretická, pretože ak žalobu na rozhodcovskom súde podá dodávateľ, spotrebiteľ sa už nemôže domáhať svojich práv na všeobecnom súde, pretože to priamo rozhodcovská zmluva vylučuje. Súd

prvej inštancie vychádzajúc z ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) OZ, konštatoval, že zmluvná podmienka spotrebiteľom nie je individuálne dojednaná, ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rámci prejednávania a rozhodnutia veci v rozhodcovskom konaní O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy ak spotrebiteľ nemal možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, nakoľko túto možnosť skôr využil dodávateľ. Zastal názor, že žalobkyňa tiež nemohla ovplyvniť výber rozhodcovského súdu, keď priamo v rozhodcovskej zmluve už bolo vopred uvedené, že rozhodcovským súdom je na účely zmluvy Stály rozhodcovský súd zriadený spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava, IČO: 35 922 761. V rozhodcovskej zmluve bolo síce dohodnuté, že spory z daného právneho vzťahu bude prejednávať a rozhodovať rozhodcovský súd, ale žalobkyňa ako spotrebiteľka nemala podľa rozhodcovskej zmluvy založené právo neprijať návrh rozhodcovskej zmluvy zo strany veriteľa a tým dosiahnuť anulovanie takejto dohody zmluvných strán. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že uvedená zmluvná podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a pre jej neprijateľnosť s poukazom na § 53 ods. 4 písm. r) O. z. a § 53 ods. 5 O. z. je absolútne neplatná a na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy nebola daná právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať.

2. Súd prvej inštancie tiež poukázal na to, že žalovaná v zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 18. 06. 2013 uviedla výšku ročnej percentuálnej 88 %, ale v dohode o plnení v splátkach z toho istého dňa, ktorá mení zmluvu o spotrebiteľskom úvere v spôsobe splatenia, je už výška ročnej percentuálnej miery nákladov určená na 263,64 %. Počet a výška splátok má vplyv na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov. Mal, za to, že postup žalovanej, ktorá ohľadne toho istého úveru v ten istý deň v zmluve o úvere sa dohodne so žalobkyňou na zaplatení úveru jednorazovo v lehote do 23.6.2014 a zároveň následne v ten istý deň uzavrie so žalobkyňou ako spotrebiteľkou dohodu o plnení toho istého úveru v splátkach, v ktorej sa dohodne so žalobkyňou na tom, že ten istý úver žalobkyňa zaplatí v 12 mesačných splátkach, možno považovať za obchádzanie zákona v neprospech spotrebiteľa. Takýto postup možno považovať za zvolený postup žalovanou za tým účelom, aby došlo k navýšeniu RPMN pri poskytnutí úveru až dodatočne, po uzavretí zmluvy o úvere, na základe dohody o plnení v splátkach. Neuvedením mesačných splátok už do zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ale ich uvedením až do osobitnej dohody, žalovaná dosiahla, že údaj o výške RPMN bol v zmluve o spotrebiteľskom úvere značne nižší, a teda v dôsledku nekalej obchodnej praktiky vedome uviedla v zmluve o spotrebiteľskom úvere nesprávnu výšku. Zdôraznil, že žalobkyňa uzavrela zmluvu o spotrebiteľskom úvere, z ktorej mohla usudzovať výhodnosť poskytovaného úveru vzhľadom na výšku RPMN v nej uvedení, avšak tým, že došlo k dohode o plnení úveru v splátkach až následne, prejavilo sa to vo zvýšení RPMN, čo mohlo mať podstatný vplyv pre žalobkyňu pri posudzovaní výhodnosti poskytovaného jej úveru, pretože výhodnosť úveru by posudzovala s ohľadom na RPMN inak, ak by plnenie úveru v splátkach bolo dohodnuté už v zmluve o úvere. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nakoľko údaj o RPMN pri uzavretí zmluvy o spotrebiteľskom úvere nebol uvedený určito a bol dôsledkom nekalej obchodnej praktiky, ktorým postupom žalovaná zákon č. 129/2010 Z.z. pri uvedení RPMN v správnej a určitej výške obchádzala, je uvedenie tohto údaj (RPMN) neplatné, čo má za následok, ako by tento údaj nebol podľa § 9 ods.2 písm.j) zák.č. 129/2010 Z.z. v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedený a preto sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. b / zák. č. 129/2010 Z. z.).

3. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná, ktorá žiadala, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Svoje odvolanie odôvodnila s poukazom na ust. § 365 ods. 1 písm f) a h) CSP, nakoľko je toho názoru, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazom k nesprávnym skutkovým zisteniam a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedla, že pri rozhodcovskom rozsudku „nejde o nič iné ako o nový súkromnoprávny kvalifikovaný záväzok, ktorý nemožno porovnávať s judikovaným právom vo forme rozsudku všeobecného súdu“. Vo vzťahu k žalobkyňou uvedenému rozhodnutiu českého Ústavného súdu ČR IV. ÚS 174/2002, uviedla že žalobkyňou prezentovaný postoj českého Ústavného súdu je prekonaný a nanajvýš neaktuálny. V tejto súvislosti poukázala na nález českého Ústavného súdu zo dňa 08.03.2011 sp. zn. ÚS 3227/07. Žalovaná uviedla, že je nepochybné, že rozhodcovská zmluva, dohodnutá medzi žalobcom a žalovanou je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Podľa názoru žalovanej z čl. II rozhodcovskej zmluvy vyplýva, že nie je daná výlučnosť rozhodcovského súdu a žalovaný sa má možnosť v prípade nespokojnosti obrátiť na všeobecný súd a námietku voči právomoci súdu je možné podať aj v čase keď žalovanému bola doručená výzva na žalobnú odpoveď avšak v predmetnom

prípade, žalobná odpoveď doručená nebola. Žalovaná zdôraznila, že na odstúpenie, a to aj bez uvedenia dôvodu v lehote 10 dní odkazuje čl. II ods. 3 rozhodcovskej zmluvy s tým, že ak by túto lehotu žalobkyňa nestihla mala možnosť dovolávať sa neplatnosti rozhodcovskej zmluvy alebo výberu rozhodcu priamo v rozhodcovskom konaní, o čom bola poučená vo výzve na žalobnú odpoveď. Na podporu svojich tvrdení poukázala na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/1074/2015 zo dňa 28.02.2016. Podľa názoru žalovanej je logické, že pokiaľ by zo strany spotrebiteľa došlo po uzavretí zmluvy k jej porušeniu t. j. k jeho protiprávnemu konaniu, bude to práve dodávateľ, ktorý bude nútený obrátiť sa so žiadosťou o právnu ochranu na príslušný orgán a to buď na základe voľby medzi rozhodcovským a súdnym konaním a následky tohto procesného kroku už upravuje príslušné procesné právo a nie rozhodcovská zmluva. Po začatí rozhodcovského konania nemožno v tej istej veci konať a rozhodovať na súde alebo iným rozhodcovským súdom. Mal za to, že platnosť právneho úkonu treba hodnotiť v čase jeho uzavretia bez hypotetického zvažovania okolností, ktoré môžu, ale nemusia, nastať po jeho uzavretí. Poukázala na skutočnosť, že prípustnosť rozhodcovského konania vyplýva aj z právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov. Možnosť mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru vyplýva jednoznačne z ust. § 4 ods. 2 písm. r) pôvodného Zákona o spotrebiteľských úveroch, ako aj aktuálne účinného ustanovenia § 9 ods. 2 písm. v) Zákona o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, ktoré jednoznačne umožňuje mimosúdne riešenie sporov zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere. Zdôraznila, že platné a účinné ustanovenia týkajúce sa spotrebiteľských úverov sú vo vzťahu k právnej úprave spotrebiteľských zmlúv v OZ nielen lex specialis ale aj lex posterior, a teda jednoznačne majú prednosť pri aplikácii. Žalovaná ďalej uviedla, že medzi žalobkyňou a žalovanou bola v predmetnom prípade uzatvorená rozhodcovská zmluva a to na samostatnom liste papiera, oddelene od zmluvy o úvere s tým, že žalobkyňa svojim podpisom zo dňa 18.06.2013 vyhlásila, že s uzatvorením rozhodcovskej zmluvy súhlasí a zároveň vyhlásila, že bola pred uzatvorením zmluvy osobitne poučená o dôsledkoch uzatvorenia tejto rozhodcovskej zmluvy. Poukázala na to, že si splnila všetky obligatórne náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, zákonom o spotrebiteľských úveroch a nakoniec aj občianskym zákonníkom, nakoľko predmetná rozhodcovská zmluva je uzatvorená písomne individuálne na samostatnom liste papiera a žalobkyňa je daná možnosť využitia riešenia sporov buď rozhodcovským súdom alebo všeobecných súdov, okrem toho bola vyzvaná na výber rozhodcovského súdu alebo možnosť odmietnutia rozhodcovského konania avšak svojím nekonaním dala podľa zákona možnosť výberu rozhodcovského súdu žalovanej.

4. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovanej navrhla rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. Trvala na tom, že uzatvorením rozhodcovskej zmluvy k predmetnej zmluve o úvere došlo k jednoznačnému zhoršeniu jej postavenia v postavení spotrebiteľa. Poukázala na to, že o zjavnú nerovnováhu medzi podnikateľom a spotrebiteľom a neprijateľnú zmluvnú podmienku (§ 53 ods. 1a 4 písm. r) OZ) ide najmä z dôvodu, že žalovaná si priamo a autoritatívne v predformulovanej rozhodcovskej zmluve určila pre prípad vzniku sporu z predmetnej zmluvy, možnosť výberu či prípadný spor predloží stálemu rozhodcovskému súdu alebo príslušnému všeobecnému súdu SR, pričom v zmluve bolo priamo zakomponované pred akým rozhodcovským súdom konanie bude prebiehať, teda v konečnom dôsledku ide o žalovanú, ktorá ma eminentný záujem na tom, aby boli spory so spotrebiteľmi riešené pred rozhodcovským súdom, pred ktorým bude postavenie žalovanej oveľa výhodnejšie. Spotrebiteľ nemá na základe takto dojednanej rozhodcovskej doložky reálnu možnosť rozhodnúť o tom, či spor s dodávateľom bude prejednaný pred všeobecným súdom SR alebo nie, s tým, že túto možnosť má spotrebiteľ jedine v prípade, ak on sám je aktívnou žalujúcou stranou. Zdôraznila, že uzatvorením rozhodcovskej zmluvy v takomto znení si spotrebiteľ jednoznačne zhoršil svoje zmluvné postavenie (§54 ods. 1 OZ) , pretože bez nej by sa konanie uskutočnilo v mieste jeho bydliska a to podľa príslušných ustanovení procesných predpisov upravujúcich civilný proces s garanciou ústavných práv, ktorých znenie je pre spotrebiteľa omnoho priaznivejšie než vnútorný štatút rozhodcovského súdu, podľa ktorého prebiehalo rozhodcovské konanie navyše predmetné rozhodcovské konanie sa vyznačuje písomnou formou. Žalobkyňa zároveň nemala na rozdiel od žalovanej reálnu možnosť ovplyvniť výber rozhodcovského súdu ani výber osoby rozhodcu. Žalobkyňa poukázala na ustanovenie § 53 ods. 3 OZ, v zmysle ktorého dôkazné bremeno v otázke individuálnosti dojednania spočíva na strane veriteľa, ktorý v konaní ani v odvolaní toto nepreukázal. Vzhľadom na uvedené žiadala zohľadniť, že rozhodcovská zmluva nebola so spotrebiteľom individuálne uzatvorená, čo vyplýva z nemožnosti ovplyvniť jej formulárový obsah. Vo vzťahu k vyjadreniu žalovanej, že v prejednávacom prípade nejde o neplatnú rozhodcovskú zmluvu, okrem iného, že žalobkyňa mala možnosť od tejto rozhodcovskej zmluvy odstúpiť, uviedla, že v prípade ak je určitý právny úkon potrebné považovať sa neplatný,

prípadné neodstúpenie od tohto úkonu túto vadu sankcionovanú samotným zákonom neplatnosť neodstraňuje a nemôže právny úkon urobiť platným. K tvrdeniu žalovanej, že mala možnosť od predmetnej rozhodcovskej zmluvy odstúpiť, alebo, že mala možnosť odmietnuť rozhodcovské konanie na podklade jej výzvy uviedla, že ani tieto dodatočné kroky, či možnosti spotrebiteľa nekonvalidujú neplatnosť právneho úkonu. Žalobkyňa ďalej vo svojom odvolaní poukázala na to, že predmetná zmluva neobsahovala niektoré podstatné náležitosti resp. tieto v nej boli nesprávne uvedené. Jedným z týchto údajov je údaj o dobe trvania zmluvy, ktorý v zmluve absentoval. Žalobkyňa považovala za zavádzajúce a obchádzajúce zákon konanie veriteľa, kedy v jeden a ten istý deň so spotrebiteľom uzavrie zmluvu, v ktorej uvedie RPMN vo výške 88% a zároveň dohodu o splátkach, kde RPMN je vo výške 263,64%. Konštatovala, že vzhľadom na formulárový charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere a dohody o plnení v splátkach, ktoré nakoncipovala žalovaná, ako aj vzhľadom na ich vecné a časové prepojenie, je konanie žalovanej pri uzatváraní zmlúv o spotrebiteľskom úvere a prepojenej dohody o plnení v splátkach od počiatku cielene smeruje k dosiahnutiu poskytnutia spotrebiteľského úveru s plnením vo viacerých splátkach. Vo vzťahu k samotnému uvádzaniu hodnôt RPMN v rozdielnych výškach tiež uviedla, že aj samotné hodnoty RPMN uvádzané žalovanou sú jednoznačne v rozpore s dobrými mravmi. V závere poznamenala, že je presvedčená o absencii a o nesplnení si povinnosti uviesť v zmluve o spotrebiteľskom úvere údaj o výške, počte a termínoch splátok, úrokov a iných poplatkov ako aj ďalšie napádané náležitosti, ktorých dodržiavanie je súd povinný skúmať ex officio.

5. K vyjadreniu žalobkyne sa písomne vyjadrila žalovaná, ktorá uviedla, že sa k všetkým relevantným skutočnostiam už dostatočne vyjadrila. Navrhla, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 CSP a § 380 ods. 1 CSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v ustanovení § 219 ods. 3 CSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil .

7. Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia odvolací uvádza, že rozhodcovské konanie je osobitný druh civilného konania, ktoré sa môže uskutočniť v prípade súkromnoprávných sporov, pre ktoré zákon pripúšťa uzavretie rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky). Rozhodcovská zmluva má procesnú povahu. Zákon vyžaduje k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy písomnú formu, jej nedodržanie má za následok neplatnosť rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky). Vecným účinkom rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky) je oprávnenie rozhodcu rozhodnúť vymedzené spory. Z hľadiska osobných účinkov sa rozhodcovská zmluva vzťahuje na obidve zmluvné strany, prípadne na ich univerzálnych a singulárnych nástupcov, pokiaľ to strany v zmluve výslovne nevyhlásili. Účastník rozhodcovského konania sa môže podanou žalobou na príslušnom súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku z dôvodov § 40 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní. Z uvedeného vyplýva, že možnosť preskúmať rozhodcovský rozsudok umožňuje zákon o rozhodcovskom konaní, ktorý vzhľadom na charakter vybavenia sporovej veci medzi účastníkmi súdny prieskum pripúšťa. Nejde však o preskúmanie veci z pohľadu správnosti aplikácie noriem, ktoré na daný prípad dopadajú, ale ide väčšmi o dôvody, ktoré sa týkajú podstaty prípustnosti zákonného priebehu rozhodcovského konania (dôvody podľa § 40 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní).

8. Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 223/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní (v znení do 31.12. 2018) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou proti druhému účastníkovi na súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, ak: a) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nemal spôsobilosť uzavrieť spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu, b) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nebol riadne upovedomený o ustanovení rozhodcu alebo o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo mu nebolo umožnené sa zúčastniť na spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, c) rozhodcovským rozsudkom sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, alebo sa ním rozhodlo o veci, ktorá je podľa tohto zákona vylúčená zo spotrebiteľského rozhodcovského konania, d) stály rozhodcovský súd nebol ustanovený v súlade s týmto zákonom, v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa nepostupovalo v súlade s ustanoveniami tohto zákona a uvedený nedostatok mohol mať vplyv na výsledok sporu, e) spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy, f) stály rozhodcovský súd nenariadil ústne pojednávanie, hoci

spotrebiteľ jeho nariadenie navrhoval podľa § 34 ods. 2 a z okolností uvedených v návrhu na nariadenie ústneho pojednávania vyplývala potreba jeho nariadenia najmä z dôvodu, že bez ústneho pojednávania sa nebolo možné vysporiadať s návrhmi a tvrdeniami spotrebiteľa, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu, g) v konaní nebol správne zistený skutkový stav tým, že stály rozhodcovský súd nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy, nevykonal navrhované dôkazy alebo neumožnil spotrebiteľovi predložiť dôkazy, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu, h) vo veci rozhodoval zaujatý rozhodca, i) stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu, j) rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je svojou povahou objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom, k) výkon rozhodcovského rozsudku by bol v rozpore s verejným poriadkom Slovenskej republiky, l) rozhodcovský rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

9. Podľa § 45 ods. 3 zák. č. 335/2014 Z. z., súd v konaní o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku vždy preskúma, či sú dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa odseku 1 písm. c), e) a i) až l). Ak sa dôvod zrušenia rozhodnutia vzťahuje len na časť rozhodcovského rozsudku, súd zruší rozhodcovský rozsudok len v dotknutej časti, ak je dotknutú časť možné oddeliť od nedotknutej časti výroku rozhodcovského rozsudku.

10. V prípade, ak niektorý z účastníkov oprávnene popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy, táto skutočnosť zakladá dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku súdom podľa § 45 ods. 1 písm. c) zákona o rozhodcovskom konaní. Porušenie hmotnoprávnych predpisov súd skúma najmä pri sporoch, ktorých jedným z účastníkov je spotrebiteľ v prípade žaloby na zrušenie rozhodcovského rozsudku z dôvodu uvedenom v § 45 ods. 1 písm. j) cit. zákona. V takomto prípade sa súd pri rozhodovaní o žalobe na zrušenie rozhodcovského rozsudku musí zaoberať aj otázkou, či pri rozhodovaní došlo k porušeniu všeobecne záväzných predpisov na ochranu spotrebiteľa, najmä posúdiť, či pri rozhodovaní rozhodcovského súdu došlo k porušeniu § 53 Občianskeho zákonníka, v súvislosti s dojednaním neprijateľných zmluvných podmienok. Otázkou, či pri dojednaní rozhodcovskej doložky ide o neprijateľnú podmienku treba posudzovať na jednej strane podľa vnútroštátnych právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa a na druhej strane z pohľadu judikatúry Súdneho dvora Európskej únie najmä v súvislosti s ochranou spotrebiteľov ako slabšej strany.

11. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že právny vzťah medzi účastníkmi vznikol na základe Zmluvy o úvere č. 403701264 zo dňa 18.06.2013 medzi žalobkyňou a žalovanou. Žalovaná v postavení žalobcu v rámci rozhodcovského konania sa svojím návrhom 03.12.2015 doručeným Stálemu rozhodcovskému súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž, so sídlom Vansovej 2, Bratislava, domáhala proti žalobkyni v postavení žalovanej zaplata nesplatené istiny v sume 212,- eur a príslušenstva. Rozhodcovský súd jej návrhu vyhovel a dňa 22.06.2017 vydal rozhodcovský rozsudok pod sp. zn. SRSAspaA 04781/15, ktorým uložil žalobkyni povinnosť uhradiť žalovanej peňažnú sumu vo výške 212,- eur, úrok v sume 246,03 eura, úrok z omeškania v sume 16,57 eura, poplatok v sume 146,55 eura, úrok vo výške 39,15% ročne zo sumy 212,- eur od 04.11.2015 do zaplata, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 212,- eur od 04.11.2015 do zaplata. Zároveň určil, že žalobkyňa je povinná zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 33,- eur, trovy mediálneho konania vo výške 162,71 eura, poplatok za upomienku v sume 10,- eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 193,23 eura. Následne sa žalobkyňa, ktorej bola táto povinnosť uložená, domáhala v tomto konaní podanou žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 27.07.2017 zrušenia rozhodcovského rozsudku .

12. Odvolací súd rozhodujúc o odvolaní žalovanej dospel k záveru o vecnej správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej. Keďže medzi stranami konania ide o spotrebiteľský vzťah, žalobkyňa vystupujúca v postavení spotrebiteľa a žalovaná v postavení dodávateľa, je súd oprávnený aj bez návrhu skúmať nekalú povahu sankcie obsiahnutú v zmluve a uplatnenú v rozhodnutí rozhodcovského súdu, ako aj preskúmať povahu rozhodcovskej doložky. Odvolací súd poukazuje na to, že spotrebiteľská zmluva je v našom právnom poriadku definovaná v ustanovení § 52 Občianskeho zákonníka ako každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Podmienkou pre posudzovanie zmlúv ako spotrebiteľských je najmä tá skutočnosť, že zmluvnými stranami sú dodávateľ a spotrebiteľ a jej charakteristickým znakom je to, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ bez možnosti

spotrebiteľa tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Tieto zmluvy sú spravidla vopred pripravené na formulároch a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu tejto zmluvy alebo jej zmeny.

13. Podľa názoru odvolacieho súdu dojednania ohľadom rozhodcovskej zmluvy zo dňa 18.06.2013, uzatvorenej v ten istý deň ako Zmluva o úvere č. 403701264, kde v čl. 2 bod 1.a 2. je uvedené: „, všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 403701264 uzatvorenej dňa 18.06.2013, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmieniek zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde, rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, pričom účastník rozhodcovského konania môže do 15 kalendárnych dní od doručenia rozhodcovského rozsudku podať Stálemu rozhodcovskému súdu žiadosť o preskúmanie rozhodcovského rozsudku, rozhodcovský rozsudok preskúmava iný rozhodca ustanovený podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1 tohto článku zmluvy vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciu podmienku tejto rozhodcovskej doložky; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu.“, vyznieva jednoznačne v neprospech spotrebiteľa, keďže žalobkyňa toto dojednanie pri uzatváraní zmluvy nijakým spôsobom ovplyvniť nemohla.

14. O platnú rozhodcovskú zmluvu by išlo iba v prípade individuálneho dojednania rozhodcovskej zmluvy kedy by mal spotrebiteľ možnosť pochopiť celý význam a všetky dôsledky tohto dojednania. V danom prípade tak predmetná rozhodcovská zmluva prakticky vylučuje všeobecný súd z prejednávania veci, pretože z nej jednoznačne vyplýva, že všetky spory zo zmluvy môžu byť prejednané iba v rozhodcovskom konaní. Z uvedeného vyplýva, že táto rozhodcovská zmluva odníma spotrebiteľovi (žalobkyni v tomto konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku) právo v celom rozsahu domáhať sa svojho práva zo zmluvy na všeobecnom súde. Aj odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že takto žalovanou vopred formulovanú rozhodcovskú zmluvu, ktorou dodávateľ nadiktoval spotrebiteľovi svoju vôľu nie je možné považovať za individuálne zmluvné dojednanie, preto ako typickú formulárovú zmluvu aj v tejto časti podlieha prísnejším pravidlám. Súd mal právo posúdiť rozhodcovskú zmluvu z hľadiska jej prijateľnosti a z vyššie uvedených dôvodov ju správne považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie správne právne posúdil rozhodcovskú zmluvu ako neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy podľa ustanovenia § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, ktorá spôsobuje jej neplatnosť a zrušil rozhodcovský rozsudok sp. zn. SRSAspA 04781/15 podľa § 45 ods. 1 písm. e) zákona č. 335/2014 Z. z.

15. Odvolací súd súčasne dodáva, že rozhodcovská zmluva, hoci uzatvorená na samostatnom tlačive, má charakter štandardnej zmluvnej podmienky používanej žalovanou pri uzatváraní zmlúv o úvere so spotrebiteľmi. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Rozhodcovská zmluva bola uzatvorená na predtlačenom formulári v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere a žalovaná ničím nepreukázala individuálny charakter tohto dojednania.

16. O neplatnú rozhodcovskú zmluvu, ktorá vyžaduje, aby spotrebiteľ riešil spory výlučne v rozhodcovskom konaní, ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa tejto rozhodcovskej zmluvy má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, ale ak by sa podľa tejto zmluvy začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. To znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom, ak dodávateľ ešte pred spotrebiteľom podá žalobu na rozhodcovskom súde. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, na ktoré aj žalovaná poukazuje, nie je o možnosti výberu medzi všeobecným a rozhodcovským súdom, ale o tom, či rozhodcovská zmluva nenúti spotrebiteľa podrobiť

sa arbitráži. Nemožno teda prisvedčiť námietke žalovanej, že rozhodcovská zmluva obsahovala nevýhradnú rozhodcovskú doložku. Súd prvej inštancie teda urobil správny právny záver v zmysle § 53 ods. 4 písm. r) a ods. 5 Občianskeho zákonníka o neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, ktorá nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a rozhodnúť.

17. Pokiaľ žalovaná v podanom odvolaní tvrdila, že žalobkyňa mala možnosť od rozhodcovskej zmluvy odstúpiť v lehote 10 dní, uvedené svedčí skôr o tom, že žalovaná sa spoliehala na nečinnosť spotrebiteľa, ktorý takýto úkon neučinil. Súdny takémuto konaniu žalovanej nemôžu poskytnúť ochranu, lebo je v rozpore s účelom a cieľom Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorý sleduje čo najúčinnejšiu ochranu práv spotrebiteľov ako slabšej zmluvnej strany. Navyše odvolací súd uvádza, že od absolútne neplatnej zmluvy odstúpiť nie je možné, pretože možno odstúpiť len od platnej zmluvy. Ak je zmluva od začiatku neplatná, nie sú splnené zákonné podmienky na jej dodatočné zrušenie. Totožný právny názor vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 111/2008 zo dňa 30.06.2009 ako aj z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 48/2010 zo dňa 29.02.2012.

18. Záverom odvolací súd uvádza, že zmluvu o úvere uzatvorenú s fyzickou osobou, ktorá nekoná v rámci podnikateľskej činnosti je treba považovať za zmluvu spotrebiteľskú, v ktorej z hľadiska ochrany spotrebiteľa je zakázané používať neprimerané zmluvné podmienky, teda podmienky, ktorými by veriteľ ako poskytovateľ úveru výrazne znevýhodňoval postavenie spotrebiteľa. Dojednaním rozhodcovskej zmluvy tak, ako tomu bolo v danom prípade je treba posúdiť ako znevýhodnenie spotrebiteľa, a preto vzhľadom k tomu, že odvolací súd dospel k záveru, že dojednanie rozhodcovskej zmluvy je v danej veci treba považovať za neplatné dojednanie, pretože ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, nepovažoval za potrebné zaoberať sa ďalšími odvolacími dôvodmi žalovanej uvedenými v podanom odvolaní. V dôsledku neplatnosti rozhodcovskej zmluvy nemal rozhodcovský súd právomoc vec rozhodnúť, nebolo preto potrebné zaoberať sa ďalšími dôvodmi pre zrušenie rozhodcovského rozsudku.

19. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie,

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).